

Mi smo nepremagljiva Titova mladina!

Z mladinskega dneva nad Vrbskim jezerom

Zadnje dni pred mladinskim dnevom so mrzlično potekale predpriprave za ta veliki dan naše mladine. Po vseh krajih Slovenske Koroške so se vadili mladinci in mladinke za fizikturni nastop, v petek pa so se odpeljali v Logo ves in v soboto so kljub dežju imeli generalne vaje. Naše fizikturnike ni zadržalo slabo vreme, prišli so v velikem številu in od jutra do večera vadili za nedeljski nastop. To je pa bilo samo zaradi tega mogoče, ker so se vsi zavedali, da mora mladinski dan dobro uspeti.

V nedeljo, dne 22. t. m. je napočil dan velikega zborovanja naše mladine — mladinski dan. Ko sem prišel ob pol drugi uri popoldne v Logo ves, sem že ob cesti videl mogočen napis »Pozdravljeni«, ki je bil okrašen s trakovi v slovenskih barvah. Ob vsej poti do Kopitnjaka, kjer je bil prostor za mladinski nastop, so bili razobešeni trakovi — beli, modri in rdeči. Ob vhodu na Kopitnjakov travnik pa je bil obešen drugi transparent, ki je nosil napis: »Naprej v borbo — za mir in svobodo«. Ob mojem prihodu še ni bilo tistih množic ljudstva, ki so pozneje napolnile travnik. Ampak kmalu so začeli prihajati od vseh strani, stari in mladi, vsi polni pričakovanja, kaj jim bo nudil današnji mladinski dan. Ob vstopu na travnik so stale mladinke, ki so vsakemu posamezniku pripele značko z grbom Zveze mladine za Slovensko Koroško.

Točno ob 2. uri sta prišla dva pionirja z harmonikami in sta začela igrati partizanske pesmi. Nato je predsednik Pokrajinskega odbora Zveze mladine za Slovensko Koroško, tov. Lipej Kolenik, otvoril mladinski dan in pozdravil vse navzoče, posebno pa zastopnike množičnih organizacij Slovencev. V svojem govoru je tov. Lipej dejal:

Danes ko je zbrana mladina iz vse Slovenske Koroške, danes ko nastopa prvič na svojem velikem mladinskem dnevu s fizikturnimi vajami, nam je ponoven dokaz, da smo mi slovenska koroška mladina napredna mladina. S tem nastopom dokazujemo, da smo šli spet za ogromen korak naprej, ko smo vso našo mladino zainteresirali za fizikturno. Pokazali bomo našim nasprotnikom, da smo mi mladina, ki je nepremagljiva in ki se ne ustraši nobenih težkoč in zaprek.

To kar mi danes prikazujemo z našim nastopom, so pokazali v bratski Sovjetski zvezi že pred mnogimi leti in tudi v naši matični državi Jugoslaviji, kjer mladina nastopa z množičnimi prostimi vajami.

Ni bilo lahko ustvariti tega, kar danes predvaja naša mladina. Vsak korak je bil težak in združen v vsakdanjo borbo za naše pravice. Kljub vsakdanjemu šikaniranju s strani avstrijskih oblasti, ki nam odrekajo naše najosnovnejše pravice, pa nam je uspelo, da je današnji dan res naš dan, ki je ponovna manifestacija naše volje do priključitve k novi napredni Titovi Jugoslaviji.

Mi ki smo rojeni v borbi, smo prehodili že mnogo poti borbe, ki je bila naša šola, postali smo nepremagljivi in se ne ustrašimo več nobenega navela reakcije. Naprej bomo hodili pot, ki nas bo vodila do še večjih uspehov, ki bo nas povedla v socializem.

Mladina, ta veliki dan naj bo spet dan, ki bo nas še bolj navdušil za borbo za pravice našega ljudstva. V tej borbi ne smemo popuščati, šli bomo naprej, kakor gre naprej mladina Sovjetske zveze, mladina nove Jugoslavije in mladina vseh naprednih narodov. Tudi mi nečemo zaostati, kajti mi smo del narodov Jugoslavije, mi smo nepremagljiva Titova mladina.

Z velikim navdušenjem in ploskanjem je bil sprejet govor tov. Lipeja. Slišali so se klici »Tito, Tito! Tito - Stalin!« Medtem ko so množice manifestirale ljubezen do maršala Tita so prišli na travnik naši študentje, ki so nastopili s petjem in recitacijami. Tudi na mladinskem dnevu je izzvala največ odobravanja in navdušenja »Pesem o svodobi«, ki so jo zapeli študentje pod vodstvom 14 letnega pevovodje, tov. Ferdija Sienčnika. Spet so množice, ki so se razprostrle po vsem hribu in obrobijale celoten travnik, navdušeno manifestirale zahtevo po priključitvi Slovenske Koroške k matični državi novi Titovi Jugoslaviji. Posebno mladina je dajala izraza svojemu navdušenju,

napredne mladine. V svojem govoru je dejala:

Mladina Slovenske Koroške je v zadnjih letih težkih zgodovinskih preizkušanj slovenskega naroda odigrala častno vlogo. Da pa bomo še bolj sposobni izvrševati težke naloge, ki jih postavlja pred nas slovenski narod na Koroškem, ki stoji v borbi za svoje nacionalne in socialne pravice, si s fizikturno utrjemo naša mlada telesa, saj samo močno in zdravo telo lahko nosi močno in nepremagljivo voljo. Fizikturna je bila nekoč monopol gosposke. Danes pa je prav delovna mladina tista, ki se udejstvuje v fizikturni.

Vloga napredne mladine se je pokazala prav posebno v demokratičnih de-

jugoslovanskimi narodi izvojevala zmagovito in svobodo.

Po končani vojni nihče ni mislil, da bodo slovenskemu ljudstvu na Koroškem ponovno jemali svobodo, da bodo znova kratili njegove narodne in socialne pravice in odrekli pridobitve narodno osvobodilne borbe. Nihče si ni mislil, še manj pa mi slovenska mladina, da bomo izpostavljeni ponovnemu germaniziranju po ostankih hitlerjevega fašizma, da bomo zapostavljeni v javnem življenju samo zaradi tega, ker smo ostali zavedna slovenska mladina, zvesta svojim tradicijam.

Kakor v boju proti fašizmu tako je slovenska mladina na Koroškem tudi danes po vojni stopila na plan, da odločno nadaljuje borbo za svobodo slovenskega ljudstva na Koroškem. Odločno bo branila pridobitve narodno osvobodilne borbe, ker se zaveda, da bo nas le brezkompromisna borba rešila ponovnega zatiranja in nas privedla v tiho svobodo, za katero je bilo prelito toliko krvi. Slovenska mladina zahteva in se bori za tiste pravice, za katere je bil naš narod vedno prikrajšan.

Ne zahteva pa le pravice za svoj lastni narod, ampak se v napredni fronti z vso napredno mladino sveta, združena v Svetovni zvezi demokratične mladine, bori tudi za mirno sožitje vseh narodov, ki so pripravljeni hoditi po poti pravičnosti in enakopravnosti.

Za dosego tega cilja se delovna mladina Slovenske Koroške kot najrevolucionarnejši del vsega naroda odločno bori proti novo porajajočemu se fašizmu, ki se izraža v BHS-u s svojimi terorističnimi Wurfkomandami.

Vemo, da narodnim nestrpnostem ni po volji, da se ljudska mladina Slovenske Koroške enotno in vztrajno bori za pravice svojega ljudstva, zato nas blati, zapirajo in strahujejo. To nam dokazuje, da je naša pot pravilna, da je pravilna naša borba, naše delo, kar delamo v naši mladinski organizaciji.

Dobro vemo, da bi sovražniki napredka, domača in tuja gosposka, radi vcepili v nas starega duha hlapčevstva, pokornosti in ponižnosti in nas tako izrabljali v svoje temne namene.

Mladina Slovenske Koroške, prekaljena v borbi za nacionalno in socialno svobodo, noče več kriviti svojih hrbtov, ker ve, da je njena borba pravilna. Svoje pravice zahteva s ponosno dvignjeno glavo, kajti zanje je žrtvovala več kot tisti, ki jih nam danes hočejo odrekati.

Slovenska mladina na Koroškem, nekdanja tako zapostavljena in izrabljena, stoji danes v fronti z vso napredno mladino sveta, v fronti političnega, kulturnega in gospodarskega napredka. V neštetihih akcijah je potrdila, da brez strahu koraka pod svojo zastavo junštva in borbe, saj je niso in je ne bodo odvrnili od tega cilja niti zapor niti druga nasilja domače in tuje reakcije.

Zato je tudi kot del slovenske in jugoslovanske mladine odšla na mladinsko progo Šamac — Sarajevo in v delu kovala bratstvo in enotnost z vso napredno mladino sveta. V skupnem fizičnem in duševnem delu je manifestirala povezanost Slovenske Koroške z matično državo Jugoslavijo in se borila za združitev s svobodno domovino. Gradila je progo in proga je gradila njo. Na progi se je učila svojega materinega jezika in se usposabljala v še bolj trdne in neomajne borce za svobodo svojega ljudstva.

Za svoje delovne uspehe in za vzgledno tovarištvo sta bili obe koroški mladinski brigadi proglašeni za 3 krat udarni ter odlikovani z redom bratstva in enotnosti. S tem sta pokazali vsemu svetu (Nadaljevanje na 2. strani.)

Ob pesmi »Hej tovariši« so nastopili mladi fizikturniki s prostimi vajami.

glasni klici »Živela nova Jugoslavija! Hočemo Jugoslavijo!« so se razlegali daleč naokrog.

Takoj po odhodu študentov so nastopili tamburaši iz Škofič, ki so nam že na številnih prireditvah pokazali, kaj znajo. Zaigrali so več partizanskih pesmi in vse so bile sprejete z dolgotrajnim ploskanjem.

Nato pa sta naša dva mlada harmonikaša zaigrala spet koračnico in na travnik so prikorakali fizikturniki, bilo jih je okrog 70. Živa slika, ki so jo nudili naši fizikturniki v svojih lepih krojih, je navdušila vse navzoče. Mladinke so imele belomodre, mladinci pa rdeče kroje. Veličastna je bila slika, ko so fizikturniki prikorakali v osmih dolgih vrstah na travnik ter tako napolnili ves telovadni prostor.

Predno so fizikturniki pričeli s prostimi vajami, je spregovorila tov. Anica Šporn — Vjda, ki je govorila o vlogi

želah v drugi svetovni vojni, kjer je vsa napredna mladina na čelu z jugoslovansko in sovjetsko mladino tvorila eno samo veliko fronto proti skupnemu sovražniku fašizmu. V tej veliki fronti je združena tudi danes, ko se bori za svetovni mir, za obnovo v vojni porušeni domov, za kulturni, gospodarski in socialni napredek svojih narodov. Prav v času najstrašnejšega tlačanstva in nasilja je bila slovenska mladina med prvimi, ki so vstali in šli v borbo za pravice in obstoj svojega naroda. Mladina je takrat izpolnila svojo nalogo in bila zgled mnogim borcem slovenskega naroda.

Tedaj je tudi mladina Slovenske Koroške začutila potrebo po najtesnejši povezanosti z brati in sestrami onstran Karavank, z ostalim narodom v Sloveniji in na Primorskem. Ta zavest skupnega boja ji je dajala vedno novih moči v težki in neenaki borbi, v kateri je vztrajala do konca in skupno z vsemi

Samo telesno in duševno zdrav narod se lahko vztrajno bori

V resoluciji, ki je bila odposlana maršalu Titu, pravi mladina in ljudstvo Slovenske Koroške:

Slovenska mladina Koroške ima danes v Logi vesi nad Vrbskim jezerom svoj mladinski dan, na katerem so navzoče velike množice ljudstva iz vse Slovenske Koroške.

Vsi tukaj zbrani Vam, dragi maršal Tito, pošiljamo iskrene in borbene pozdrave s severnih predelov slovenskega narodnega ozemlja, kjer se mora naše ljudstvo še vedno boriti za svojo nacionalno in socialno osvoboditev.

Zavedamo se, da samo telesno in duševno zdrav narod lahko vodi vztrajno

in uspešno borbo in da more samo v zdravem telesu živeti in se krepiti zdrav napreden in revolucionaren duh. Da se tega v največji meri zaveda tudi naša mladina, to pričajo njeni današnji fizikturni in kulturno-prosvetni nastopi.

Obljublamo Vam, dragi maršal, da se bomo s svojim delom, posebno pa z delom naše mladine stalno telesno in duševno usposabljali za vsakodnevno borbo proti reakciji in nakanam imperalizma, ki jo vodimo v okviru demokratičnega tabora, in za narodno - osvobodilno borbo, ki jo bomo vodili tako dolgo, dokler ne bo Slovenska Koroška priključena k svoji matični državi, Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Mi smo nepremagljiva Titova mladina!

(Nadaljevanje s 1. strani)

tu, da borbene volje koroške mladine ni mogoče zatreti niti z nasilji niti z lepimi besedami. To svojo borbena voljo bo mladina Slovenske Koroške pokazala pri gradnji kulturnih domov, dala je zaobljubo svojemu narodu, katero hoče tudi častno izpolniti.

Naš cilj bomo dosegli, čeprav sprejemamo od avstrijskih oblasti namesto gradbenega dovoljenja policijo na vrat, kakor je to bil slučaj dne 12. 8. 48, ko so bili delegati slovenske delovne brigade aretirani, ko so na demokratičen način pri deželni vladi zahtevali gradbeno dovoljenje za prosvetni dom v Žitari vasi. O vsem tem terorju, ki ga izvajajo nad nami, smo in bomo še obveščali svetovno javnost.

S sodelovanjem na svetovnem mladinskem festivalu v Pragi pa je mladina Slovenske Koroške že izrazila svojo solidarnost z vso napredno mladino sveta. Kot članica svetovne zveze demokratične mladine se bo mladina Slovenske Koroške borila za osvoboditev vseh zatiranih narodov in za boljšo bodočnost svojega slovenskega ljudstva na Koroškem tako dolgo, dokler ne bo kot svobodna mladina svobodnega ljudstva združena z matičnim narodom v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Tudi govor tov. Vide je bil sprejet z dolgotrajnim ploskanjem in s klici »Živela mladina nove Jugoslavije! Naj živi slavna mladina Sovjetske zveze!« Na travnik pa so še med govorom prihajale množice ljudi, ki so bili zadržani, da bi pravočasno prišli na prireditev.

Spregovoril je še zastopnik Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško tov. Andrej Haderlap, ki je v imenu Osvobodilne fronte pozdravil vse zbrane, v prvi vrsti pa zbrano mladino Slovenske Koroške. Tov. Andrej Haderlap je med drugim dejal, da so mnogi dvomili nad uspehi, ko si je naša mladina zadala nalogo, da bo organizirala današnji mladinski dan. Mnogi so rekli: radovedni smo, kaj nam bo pokazala ta majhna šovinistična skupina. Vprašajmo se danes, je dejal tov. Andrej Haderlap, kdo je dvomil v uspeh naše mladine. Moramo reči, da so dvomili avstrijski reakcionarji, dvomili so razni Karischi in Wedenigi, ki so po londonski konferenci prerokovali, da bo Osvobodilna fronta in z njo seveda tudi naša mladinska organizacija umrla ter so po vseh krajih Slovenske Koroške vabili na njen pogreb. V treh dneh bo umrla, so takrat dejali, če pa danes pogledamo naš mladinski dan, moramo reči, da je ta dan najboljši dokaz, da naša mladina še živi in da hoče živeti. Naš mladinski dan je dokaz, da hoče mladina Slovenske Koroške živeti tako življenje, kot ga živijo slavni ruski komosolci, kakor ga živi mladina nove Titove Jugoslavije in kakor živi mladina vseh demokratičnih in naprednih držav.

Avstrijska policija se na vse načine trudi, da bi preprečila naše delo. Tudi današnji nastop so skušali preprečiti z aretacijami in hišnimi preiskavami. Ampak kljub temu lahko ugotovimo, da je naš mladinski dan popoln uspeh. Danes jih nastopa okrog 100, jutri jih bo pa nastopalo že več. Naša mladina se drži istih načinov, kot naši partizani v narodnoosvobodilni borbi, ko so iz nekaj tovarišev nastajale čete, potem bataljoni in pozneje cele brigade. Naša mladina pa se drži starih načinov tudi v borbi proti fašizmu, ko se danes bori proti vsem reakcionar. silam v svetu, bori se za pravice svojega naroda in za te pravice se bo borila tako dolgo, da bo Slovenska Koroška res svobodna in priključena k matični državi Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Dolgotrajno navdušeno odobravanje je dokazovalo, s kakšnim razumevanjem je ljudstvo sprejelo besede tov. Andreja Haderlapa. Medtem pa sta harmonikaša pričela igrati in ob melodiji pesmi »Hej tovariši« so fizikulturniki izvajali proste vaje. Nepopisno navdušenje je zavladalo med ogromnimi množicami, ko so naši fizikulturniki v svojih lepih krojih pokazali, kaj so se naučili v tako kratkem času.

Čim težje so postajale vaje, s tem večji navdušenjem so jih spremljali gledalci. Odobravanje je bilo tako navdu-

šeno, da so morali prvi del vaj še enkrat ponoviti. Vsak gib mladih fizikulturnikov je prikazoval prožnost in gibčnost mladih teles, prikazoval je moč naše mladine, ki je prvič v svojem življenju nastopila s takim sporedom.

Po kratkem odmoru, med katerim sta igrala naša dva harmonikaša, so na travnik prišli spet fizikulturniki in sicer v eni sami dolgi vrsti. Nepopisno hitro so se ob godbi združili v velike črke in tako predstavljali velikanski napis TITO. Zaslišali so se mogočni klici »Tito, Koroška te kliče!«, ki niso hoteli prenehati. Na ta način je naše ljudstvo na poseben način izrazilo svojo veliko ljubezen do ljubljene maršala Tita. Ko se je navdušenje nekoliko poglobilo, so se fizikulturniki zbrali spet v vrsto in v kratkih skokih odhajali z igrišča. Toda pri vходу na igrišče so se takoj spet obrnili in pritekli nazaj. Tam so neverjetno hitro napravili veliko zvezdo, v sredini s kladivom in srpom — simbolom delovnega ljudstva. V tem položaju so zapeli pesem »Bratje le k soncu svobodi« in manifestirali »Koroška bo Titova!«. Tudi iz množice se je slišalo na stotine klicov, ki so bili izraz enotne volje našega ljudstva po osvoboditvi Slovenske Koroške in priključitvi k matični državi. Ni mogoče opisati navduše-

nja med ljudstvom, ki je pozdravljalo odhajajoče fizikulturnike.

Viharno odobravanje se še ni popolnoma poglobilo, ko so nastopili tamburaši iz Hodiš in nato pevski zbor s partizanskimi pesmimi. Hodišani so ravno tako kakor Škofičani s svojim nastopom pokazali veliko ljubezen, ki jo gojijo do lepe slovenske pesmi. Med navdušenim pozdravljanjem so prišli spet fizikulturniki, zdaj v manjših skupinah, ki so vsaka posebej nastopile v različnih fizikulturnih panogah. Posamezniki so tekmovali v skoku, teku in drugih panogah lahke fizikulture. Posebno zanimanje je vzbudil boks in iz ljudstva so se slišali vzpodbudni klici »Franci, daj! Tonček, pokaži svojo moč!«. Tudi za rokoborbo so se ljudje zanimali in vsak zmagovalec je bil burno pozdravljen. Pri skakanju na glavo čez pet ležečih tovarišev so se nekateri ljudje, ki še niso videli takih iger, od strahu obračali v stran. Pri takih igrah so nastopali samo mladinci in ravno tukaj je prišla še prav posebno do izraza žilavost naših tovarišev. Veliko smeha in dobre volje je izzvala borba med »jezdci«, ko so boljši tovariši metali druge s »konj« in jih tako izključevali iz igre. Zmagovalec, ki je ostal sam na »konju«, je bil navdušeno pozdravljen. Istočasno so nastopali dru-

gi tovariši in tovarišice, ki so se postavljali v razne piramide, s katerimi so pokazali svoje velike sposobnosti. Zanimiv je bil tudi štafetni tek. Ob koncu drugega dela fizikulture nastopa se je predstavil še tov. Ljubo, ki je s svojimi šaljivimi prizori znan že po vsej Koroški. Tako je tudi v nedeljo žel mnogo uspeha, kajti vsi do zadnjega so se od smeha »držali za trebuh«.

Čas odmora so izpolnili tamburaši iz Škofič s svojo godbo. Mladinci pa so medtem pripravili prostor za odbojko. Pri tej igri sta si stali nasproti skupini iz Roža in iz Podjune, ki sta obe prav dobro igrali. Med igro je bilo mnogo navdušenja med ljudstvom, vsak posameznik je želel, da bi zmagala »njegova« skupina. Končni izid igre je bil 1:1.

Po končanem fizikulturnem sporedu so nastopili pevci iz Sel s partizanskimi in narodnimi pesmimi. Takoj nato pa so prišli mladinci in mladinke — recitacijski zbor — pod vodstvom tajnika Slovenske prosvetne zveze tov. Tončaja. Tov. Tonček je najprej omenil pomen kulturno prosvetnega dela med našo mladino in dejal, da naša mladina vodi borbo za osvoboditev slovenskega ljudstva na Koroškem in da jo v tej borbi vodi tudi ljudska prosveta, tista ljudska prosveta, ki je nastala v narodno osvobodilni borbi in ki je vodila naše borbe — partizane v boju proti najhujšemu sovražniku človeštva — proti krvavemu fašizmu. Nato je recitacijski zbor podal več pesmi in zbornih recitacij naših najboljših sodobnih pesnikov.

Vsi v borbo za svobodo Slovenske Koroške

Z nastopom tamburašev iz Hodiš je bil kulturno prosvetni spored v glavnem zaključen. Pred množico se je postavil mlad pionir in v imenu pionirjev Slovenske Koroške spregovoril navzočim. Mladi govornik je dejal:

Dovolite tudi meni, da vam v imenu slovenskih pionirjev spregovorim par besedi. Mladinski dan, ki ga danes praznuje vsa slovenska mladina Koroške, praznujemo tudi mi slovenski pionirji, saj smo vendar mi, čeprav smo še majhni, borec, ki se borimo za svobodo Slovenske Koroške. V naših mladih srcih gori iskrena želja po pravih slovenskih šolah, kjer bi se učili ljubiti in ceniti materinski jezik, svojo zemljo in svoj narod.

Vendar nam današnje avstrijske oblasti teh ne morejo in tudi nočejo dati. Šole so že vedno bile in so tudi še danes orodje germaniziranja slovenske mladine. Učitelji, ki poučujejo slovenščino, so narodni izdajalci in hlapci gestapa, ki so iz strahu pred sodbo ljudstva

Zato kličem vam vsem: v borbo za svobodo Slovenske Koroške, ki hoče biti priključena k matični državi, Jugoslaviji našega ljubljene Tita!

Po govoru so nastopile pionirke iz Št. Ilja s petjem ter pionirke iz Hodiš s koloplesom. Lepo so zadoneli mladi glasovi in veselo so se zavrteli male pionirke v pisanih narodnih nošah. Vsi navzoči so z zanimanjem spremljali pionirski nastop ter pionirke nagradili z dolgotrajnim ploskanjem.

Po kulturnem sporedu so nastopili zastopniki Svobodne avstrijske mladine, ki so prišli na našo prireditev, z igro »med dvema ognjem« proti skupini naših mladincev. Igra je bila precej zanimiva in ostra, ker sta obe skupini dobro igrali. Prvi polčas so zmagali mladinci, drugi pa avstrijski tovariši.

Ob tej priložnosti je tov. Danilo Kupper pozdravil avstrijske tovariše in poudaril, da naša mladina ni sama v njeni borbi za pravice delovnega ljudstva. Dejal je, da imamo močnega zaveznika v

lo tam, ki so se vsi pozno v noč vesečili in zabavali. Kmalu je zadonela pri eni mizi vesela pesem, takoj nato je spet druga skupina zapela kako partizansko in tako se je mladinski dan zaključil v zadovoljstvo vseh navzočih.

Mladinski dan nad Vrbskim jezerom je bil mogočna manifestacija naše mladine in sploh vsega slovenskega ljudstva na Koroškem. Mladina, ki je prvič nastopila in tako uspešno izvedla fizikulturni spored, je ponovno pokazala, da se popolnoma zaveda svoje dolžnosti. Vsemu svetu je pokazala, da je napredna mladina, ki se ne ravna več po starih in nazadnjaških načelih, češ da fizikultura ni za kmečko in delovno mladino. S svojim nastopom je odgovorila vsem reakcionarjem, ki jo skušajo priversti v njene revolucionarne poti. Mladina Slovenske Koroške je s svojim velikim mladinskim dnevom dokazala svojo borbena in vztrajnost in lahko smo prepričani, da ta naša mladina nikdar ne bo popustila v borbi za osvoboditev slovenskega ljudstva. Skupno z vso napredno mladino sveta bo korakala naprej po poti, ki vodi v lepšo in boljšo bodočnost vseh svobodoljubnih narodov.

Mogočni mladinski dan je dokaz, da smo lahko ponosni na našo mladino, ki gre kljub vsem zaprekam reakcije naprej po poti, ki so ji jo zažrtali najboljši sinovi našega naroda — naši partizani že v narodno osvobodilni borbi.

Kakor je mladina izpolnila svoje obveznosti pri organiziranju mladinskega dneva, tako jih izpolnjuje in jih bo izpolnjevala tudi povsod drugod tako dolgo, da bo našemu ljudstvu končno zasijalo sonce svobode.

V naši borbi nismo sami

V resoluciji Ljudski mladini Jugoslavije je med drugim rečeno:

Vsi, ki smo danes tukaj zbrani, pošiljamo mladini Jugoslavije plamteče in borbene pozdrave v trdni veri, da bo prišel dan zmage in svobode tudi za nas, ki smo danes še zaslužnjeni in izpostavljeni terorju tuje in domače reakcije.

Krepi in usposablja nas trdna vera, da v tej borbi nismo sami, da je z nami vsa mladina in vsi narodi Jugoslavije ter ves napredni demokratični svet s Sovjetsko zvezo na čelu, ki se bori za mir in demokratično sožitje med narodi.

Zavedamo pa se tudi, da samo telesno in duševno zdrav narod lahko vodi vztrajno in uspešno borbo in da more samo v zdravem telesu živeti in se krepiti zdrav napreden in revolucionaren duh. To dokazujejo današnji nastopi fizikulturnikov.

Lepo okrašen napis nad vhomom je pozdravljal množice.

pobegnili iz svoje domovine. Taki ljudje naj bi nas danes učili! Mi mladi pionirji ogorčeno in energično odklanjamo take učitelje. Mi vemo, da nam tega, kar si želimo, zaslužnjevati ne bodo dali, sami si bomo morali priboriti vse naše pravice.

Tovariši in tovarišice! Pionirji in Pionirke! Vsi v borbo za častno izobrazbo. Pokažimo, da je ni sile, ki bi nam mogla preprečiti, da se učimo naše slovenske materine besede. Bolj nas bodo reakcionarji zatirali tem bolj vztrajni bomo v borbi za naše pravice. Biti hočemo vredni naših očetov, ki so Slovensko Koroško prepojili s svojo krvjo, ki so se borili za to, da bomo mi mladi imeli nekoč lepše in pravičnejše življenje. —

napredni avstrijski mladini in to priateljstvo in antifašistično povezanost hočemo še poglobljati in utrjevati.

Takoj nato so še enkrat nastopili fizikulturniki, ki so ponovili prvi del prostih vaj. Posamezni tovariši in tovarišice so potem predlagali resolucije, ki so bile odposlane maršalu Titu, Ljudski mladini Jugoslavije in zveznemu vodstvu Svobodne avstrijske mladine. Vse resolucije so bile z velikim navdušenjem sprejete in nato je bil s petjem himne »Hej Slovani« zaključen prvi del celotnega sporeda.

Kmalu so se vsi zbrali pri gostilni »Marica«, kjer je bil miting s prosto zabavo in ljudskim plesom. Premajhna je bila gostilna, toliko »gostov« se je zbra-

ZELENA TOVARNA

Vrtove in parke imenujemo »pljuča mest«. Listje dreves vsrkava ogljikov dvokis, ki zastruplja ozračje, in v zameno odvajajo poživiljajoči kisik — zato v gozdu tako lahko dihamo. Drevesni nasadi nas oskrbujejo z gradbenim materialom, pomagajo nam v borbi s sušo, ker ohranjajo vlago, krasijo našo domovino. Vendar to še ni vse. Korenine vsrkavajo iz zemlje, listi pa iz zraka snovi, ki so nujno potrebne za življenje drevesa. Te snovi predeluje drevo v mnoge, včasih zelo zapletene kemične sestavine. Lahko rečemo da je drevo pravečata kemična tovarna.

Postopoma so se ljudje naučili izkoriščati proizvodnjo te »železne tovarne«. Les je postal bogat vir surovin za najrazličnejšo industrijo. Iz njega dobimo nepričakovane proizvode: umetno svilo in papir, sladkor, smolo, strupeni lesni špirit, navadno žganje, smodnik, zdravila, lineolej, filmski trak, kolofonijo, terpenin in še mnogo drugih stvari.

Papir in svila

Že pred nekaj tisoč leti je kitajski učenjak Tsai-Lun po napornem tridesetletnem delu naredil iz skorje murvinega drevesa prvi list papirja. Do 8. stoletja so papir izdelovali iz lesa samo na Kitajskem. Kitajski mojstri so v strogi tajnosti čuvali način predelovanja lesovine v papir.

Pozneje so se Arabci naučili izdelovati papir iz bombaževinastih cunj. Papir iz cunj je bil mnogo boljše kakovosti kakor iz lesovine. Vendar so v začetku 19. stoletja spet začeli uporabljati lesovino za izdelovanje papirja in to papirja visokih kakovosti.

V tem času je znanost dosegla velike uspehe. Med drugim so kemiki odkrili, da je lesovina sestavljena v glavnem iz dveh snovi — celuloze ali staničnine in lignina. Celuloza je glavni material, iz katerega so celice v lesu. Lignin pa daje tem celicam trdnost in prožnost. Celuloza je vlaknata snov. Če jo pomešamo z vodo in napravimo nekako kašo ter to kašo namažemo v tankem sloju na gladko ploskev, se drobena vlaknenca celuloze med seboj prepletejo. Ko voda izpari, nam ostane tanek, vendar trden papirnat list. Če pa celulozni kaši pri-

mešamo lignin, se papir poslabša, na soncu dobi rumenkasto rjavo barvo in postane krhek in lomljiv. Odslej so iz celuloze odstranjevali lignin, iz bombaževinastih cunj pa so delali samo trden bombažni papir.

Pred nekaj deset leti se je znanstvenikom posrečilo iz celuloze izdelati blesteča vlakna umetne svile. Pokazalo se je, da celulozo lahko spremenimo v tekočino. Če tako gosto tekočino vlijemo v posodo, ki ima silno drobne luknjice, in jo pod pritiskom potiskamo skozi te luknjice, dobimo tanka vlakna, zelo podobna pravi svili. Med tem procesom je seveda treba spet ločiti iz tekočine samo celulozo. Umetno svilo lahko poljudno pobarvamo, jo spletemo v dolge nit, iz katerih tkemo svileno blago.

Tako je les postal surovina za izdelavo obleke.

Sladkor in vino

Ugotovili so, da je iz lesovine mogoče izdelovati ne samo papir in umetno svilo, temveč tudi živilske izdelke.

Ena izmed sestavin sladkorja je glukoz. Glukozo je mogoče dobiti z različnim kemičnim obdelovanjem tudi iz lesa. Prvi je napravil sladkor iz lesovine francoski znanstvenik Braconneau leta 1819. Vse stoletje pa pomembne iznajdbe tega znanstvenika v industriji niso uporabili, ker je bil postopek za pridobivanje zelo zamotan. Šele v našem dvajsetem stoletju je znanost, ki se je povzpela zelo visoko, izumila bolj dovršene načine predelovanja lesovine v sladkor. Zdaj že ne samo v majhnih laboratorijih, temveč v velikih tovarniških napravah segrevajo zdrobljeno lesovino z žvepleno ali solno kislino in pridobivajo sladkor.

Če sladkor, izdelan iz lesovine, pražimo, dobimo iz njega vinski špirit. To je surovina, potrebna za proizvodnjo umetnega kavčuka in mnogih drugih važnih proizvodov kemične industrije. Prej so špirit dobivali iz krompirja. Špirit iz lesovine pa je seveda mnogo cenejši, ker za njegovo izdelavo uporabljamo zdrobljeno lesovino, torej žagavino in odpadke, ki jih je polno po vseh lesnih industrijah.

»Dežuje« pravijo ljudje, kadar z neba, ki je pokrito s temnimi oblaki, padajo na zemljo kapljice vode.

Majhna kapljica, ena sama, četudi pade pionirsko ali njegovi sestrici na nasek, ni nič hudega. Če je ena sama, je skoraj ne čutiš. Toda kadar se zberejo te kapljice! Kadar je jih veliko število skupaj, tolikšno, da za tako velikansko nimamo niti besede, takrat je nekaj drugega! Potem kapljica ni več le nedolžna, majhna kapljica, ki detetu ne stori nič hudega, ampak je velikan, ki se ga vse boji. Boje se ga ladje na morju, ker zaradi kapljic — megle — ničesar ne vidijo in lahko zadenejo ob čer ali pa drugo ladjo in se potopijo. Boje se ga letala v zraku, ker jim lahko polomi krila; boje se ga ljudje, ko polomi jezove, trga zemljo in poplavlja polja in kraje.

Kako in kje je postala kapljica tak velikan in sovražnik?

Postala je v zraku. In zakaj v zraku? Ker z zrakom potuje.

Zrak prav nič ne vidimo, samo čutimo

Mladina! Tvoj list je

MLADA KOROŠKA

zebe. Bolj in bolj skupaj rinejo in se stiskajo, da bi se ogreli. In ko se tako stiskajo skupaj, se združujejo: iz dveh, desetih, stotih vodnih hlapov nastane ena kapljica. Prav za prav to že ni več kapljica, ampak kaplja. Prej hlapov nismo videli, pionirček in njegova sestra jih nista opazila. Sedaj so pa videli in jih je videti. Nastane oblak.

Ko se kapljice stiskajo, združujejo in večajo, pa postanejo seveda tudi težje. Pretežke so, da bi še mogle jezdit na svojih konjičkih — prahu in plavati v zraku. Izpuste se, zdrsnejo stricu

zračnemu toku, s katerim so potovale, z ramen in padajo proti zemlji. Pade pionirsko kapljica na nasek, pade druga in tretja in pionirček pravi: »Dežuje«!

Zanimivo je to, zanimivo in poučno. In še mnogo, mnogo zanimivega, poučnega in lepega je v naravi, na naši zemlji, v njej in okrog nje. Pionirji in pionirke, izposodite si pri starejših tovarših knjigo M. Iljina: »Priroda in ljudje«. Veliko skrivnosti boste razkrili, mnogo ugank razrešili in veseli boste vsake ure, ki jo boste preživeli pri učenju.

Zgodba o hudem petelinu

Zivela sta tam med gozdovi oče in mati. Imela sta hišico, dve njivi, kravico in pet otrok. Najmlajša hčerka je bila Marička. Bilo ji je pet let in je bila že prava gospodinja.

Vedno je bila z materjo. Če je mati šla na dvorišče, Marička za njo. Če je šla v hlev, Marička v hlev. Če na njivo, Marička na njivo.

Če je bilo treba pomesti vežo ali kuhinjo — Marička jo je pometla. Če je bilo treba prinesiti iz vrta kar koli, Marička je prinesla. Imela je tudi deset zajčkov in je skrbela zanje prav po materinsko. Nosila jim je vode in trave in snajžila njihovo hišico. Zlasti pa je skrbela za kokoši in zbiralala jajca.

Kadar je zakokodakala kokoš, je Marička stekla v kokošnjak, preiskala gnezda in prinesla materi jajca v pehar.

Mati jo je pohvalila — petelin pa se je postavil mrko na eno nogo in sredi dvorišča koval črne naklepe.

Spet so zakokodakale kokoši in spet je šla Marička v kokošnjak. Iskala je, iskala in pela:

»Koko — koko,
otroci gredo,
po jajca gredo,
jih v pehar neso.«

Kokoške so tekale h gnezd in pokazale Marički, kam so skrile jajčeca. Dala

jih je v žep na pisanem predpasniku in veselo hitela proti hišici.

Takrat pa se je postavil petelin pred njo in ji zastavil pot. Ni je pustil ne na levo ne na desno, ne naprej ne nazaj.

»Mami te bom zatožila!« je v stiski zagrozila Marička.

Petelin pa se je razkošatil, zjezila ga je Maričkina grožnja in pognal se je vanjo, se s kremplji oprijel njenega predpasnika in kljun nameril naravnost v Maričkine oči. Od groze niti zavpiti ni mogla.

Takrat pa je s travnika pritekel Peter, Maričkin brat, nastavlil je strašno leseno brzostrelko, ki jo je izdelal sam, in strel je zaregljal v petelina.

Tako je zaregljal, da se je petelin pri prči zvalil na tla in obležal. Marička pa je objokala, a rešena iz krempljev pošasti, pritekla v kuhinjo k mami.

Čez nekaj časa se je petelin, ki je od strahu omedlel, zavedel. Spomnil se je, da je Petrova puška lesena, da ima za naboj kamenje in da on, petelin ni mrtev, da se je le hudo prestrašil. Odprl je oči, skočil na noge in zapel kokošim v tolažbo, ki so že mislile, da je konec z njim.

Gledal je sicer še vedno izpod čela na Maričko, kadar je hodila po jajca, a bal se je Petrove puške in ni napadel Maričke nikoli več.

DIVJA JAGA

V Solčavi je živel pastir, ki je bil vse leto na planini. Samo enkrat na mesec je šel h gospodarju po živali ali po zdravila za bolno živino. V dolino se je napotil vedno že ob sončnem vzhodu, da se je mogel vrniti še pred zahodom. Zvečer je bil vedno o pravem času pri čredi, kajti bil je veren sluga svojega gospodarja. Pred nočjo pa se je vračal tudi zaradi tega, ker ga je bilo strah hoditi ponoči skozi gozd.

Pastir je imel posebno v časteh sv. Luko, kajti temu svetniku gleda na vsaki podobi vol čez ramo. Na dan sv.

Luke je pregledal vso živino in pri tem je nekoč zapazil, da je najlepšo kravo nekaj pičilo in da ji je zaradi tega zmanjkalo mleka. Ili je moral v mraku skozi gozd h gospodarju, da mu sporoči nezgodo. Sredi gozda je zaslišal za seboj hrup Divje jage. Spomnil se je, kako mu je babica pripovedovala, da ne sme gledati nazaj, če sliši Divjo jago. Če je na vozni poti, se mora vleči z obrazom na zemljo v levi tir ali pa na panj, ki jih je bilo več na levi in desni. V panjici pa ni mogel najti nobenega, v katerega bi bil vsekani križ, zato se je moral uleči na drugega, ki ni imel nobenega znamenja. Medtem pa je bi-

la Divja jaga že za njim. Slišal je samo, da je nekdo rekel: »Tukaj je panj, v katerega moram zasaditi sekiro.«

Divja jaga je odšla, pastirja pa je od slej strašno bolelo v križu. Hodil je k zdravniku, a nobeden mu ni mogel pomagati. Zaradi hudih bolečin je popolnoma obnemogel. Stara ženica, ki je vedela za mnoga zdravila, je pastirja prepričala, da ima Uroko, in mu je poskušala bolezen odmoliti. Z ženskimi krilom ga je drgnila od glave do noge, pri tem pa je molila takole:

»Devica Marija na cerkvenem pragu kleči, hudi Urok pa mimo hiti. Devica Marija ga vpraša: Hudi Urok, kam ti greš? — Grem k tistemu človeku, kateri ima Urok, vse kosti mu zdrobim in vso kri mu posušim! — Hudi Urok, ti nimaš kosti zdrobiti in ne krvi popiti! Hudi Urok, idi tja v visoko skalovje, kjer nobena krščanska stvar ne more prebiti in kamor se ne sliši nobeno zvonjenje!« — Nato mu je ženica odštevala Uroke. Odštevala je: »Urokov je devet, jih ni devet, jih je le sedem, ni jih sedem, jih je šest,« — nato je enkrat pljunila v stran — »ni jih šest, jih je le pet, ni jih pet, so le štirje, niso štirje, so le trije« — nato je dvakrat pljunila v stran, »niso trije, sta le dva, je le eden, ni nobeden!« — Ženica je trikrat pljunila v stran, napravila je križ čez pastirja in zamrmrala: »Pomagaj ti Bog Oče, Sin in sv. Duh!«

Pa tudi to mu ni pomagalo. Ženica mu je naročila, naj gre ležat čez leto dni na panj, kjer ga je dobila Jaga, če ne bo ozdravel. Pastir se je ravnal po tem nasvetu. Mimo je prišla Divja jaga in slišal se je glas: »Vzeti moram tudi sekiro s seboj, ki sem jo lansko leto zasadil v ta panj in jo zasaditi v drugega!«

Pastir je nato okrevl.

DVANAJST PALČKOV - MALČKOV

Zdaj palček — malček je avgust vstal. Veselo je zažvižgal in dejal:

»Jaz bom pa polja praznil, na živino in drobnico pazil, s pastirji piskal, z otroki vriskal, v gozdu drva sekal, za-

gal, sadje z jablan, hrušk in sliv obrati pomagal.«

In si naprtal je avgust prav velik koš na rame. Ko vrne se, roke si mane:

»Holadri, holadro, pogledite bratci, tako je na svetu bilo:«

Kdo bo zmagal?

V Komendi na Gorenjskem so v času okupacije poučevali nemški učitelji. Prišel je njihov nadzornik, da bi se prepričal, če so se otroci že potujčili.

Zato je zastavil učencem vprašanje: »Kdo bo zmagal v tej vojni?«

Učenci so vedeli, kdo bo zmagal, vendar to povedati je bilo nevarno. Zato so modro molčali.

Nadzornik je pa le zahteval odgovor. Učenci so spoznali, da ni izhoda in

trije,« in je določil tri nekoliko manjše, »ste pa Nemčija z zaveznički. Bomo videli, kdo bo zmagal. Zdaj se pa poizkusite!«

Tonetu je vzklopelo srce. Zdaj predstavlja Rusijo! Kako pomilovalno bi ga gledali partizani, ako bi v tej borbi podlegel! Vedel je, da so želje vseh učencev na njegovi strani.

Oni trije učenci so ga morali naskočiti. Tone je zagrabil prvega, drugega in tretjega, da so odleteli na vse strani. V trenutku je stal sam pred odrom.

Nadzornik se je razjezil: »Vi ste za nič! Same pokveke! Lenuhi, strahopetci!« je treskal vanje. »Toda Nemčija ni tako slaba! — Poizkusite še vil« in je določil tri močnejše učence. »Toda zavedajte se, da branite čast Rjha, nase velike države!«

Tone je že stal na mestu. Tedaj so tudi oni trije zadivjali. Naskočili so ga, da bi jih preveč ne skupili. Udaril je desno, na levo, kamor je bilo treba. Omahovali so, se opotekali in padli, toda Tone, čeprav ni bil najmočnejši v razredu, ni padel. Lasje so mu skuštrani vihrali na glavi, čutil je udarce, v njem pa je bila ena sama misel, da ne sme pasti, da mora zmagati. Jasno se je zavedal, da brani čast razreda, čast vasi, partizanov, poteptane domovine!

Misel mu je dajala moči, da se je iztrgal iz gruč s strašnim udarcem med nasprotnike in jih razmetal kot vihar. Obstal je pred odrom kot zmagovalac.

Nadzornik je grizel ustne, mrmral nekaj o banditih in se jezen umaknil.

Po razredu pa se je širil pritajen posmeh, srečni so gledali učenci Toneta in se mu radostni nasmihali.

da morajo odgovoriti. Najprej se je oglasil Tone. »Kdor bo močnejši!« je izpregovoril.

Nadzornik s tem odgovorom ni bil zadovoljen. »Dobro,« je dejal. »Ti, Tone, boš Rusija, ker si večji kot drugi. Vi

Svoje titovke ne dam

Neki pionir mi je pravil, da so mu v vlaku, ko se je peljal iz Trsta proti Postojni, ponujali čokolado samo zato, da bi snel svojo titovko.

Vse življenje je stradal, sedaj mu pa ponujajo celo — veliko tablo čokolade, še v ovoju z inozemskim napisom! In ničesar nočejo zanj, samo titovka jih bode v oči.

Že leta 1942. so k njim prihajali partizani. Napovedali so lepše čase, ko bo mati mogla vsem otrokom odrezati kruha in oče ne bo več tako mrko gledal v tla.

Takrat je zvedel, kako lepo je otrokom, katerih narodji žive v resnični svobodi. V tistih deželah postane lahko tudi kočarjev sin zdravnik ali inženir, ki zida velike in lepe hiše, ali le-

talec, ali mehanik — šola je prosta za vse tiste, ki se hočejo učiti.

Vzljubil je borca, ki mu je vse to odkril. In ker je bilo borčevo znamenje titovka in so ga imenovali partizan, je nad vse vzljubil to znamenje in ime.

Njegov oče, brat in sestra, vsi so nekega dne naredili titovke in odšli v borbo za svobodo.

Oče se ni več vrnil, padel je pri zadnji ofenzivi ob svitu svobode.

On sam je postal po osvobojenju komandant pionirjev, njegov odred je bil najboljši.

Vsi ti spomini so se zganili v pionirju Jožetu, ko so mu tuji ponujali čokolado, da bi snel titovko. Pa je odločno odgovoril: »Svoje titovke ne dam za sto vaših čokolad!«

Mucek in ježek

Muca se je potepala po vrtu. Srečala je mladega ježka. Ustavila se je, po-božala s tačko novega tovariša in ga začudeno nagovorila: »Kako lep kožušček imaš! Bodica pri bodici! Vsakogar lahko, bue, buel pa imaš mir pred vsemi.«

Ježek zamižl, udari z nožico, mlaskne, z rilčkom se obregne ob muco in se začne dobrikati: »Tvoj kožušček pa je kakor iz svile! To je nekaj! Lepo se ogrneš, zaviješ v klobko in potem pa pihaj burja, kolikor ti je drago! Do kosti ti nikoli ne pride!« Muca se je nekoliko obotavljala, potem pa je dejala: »Kaj praviš, prijateljček, ali ne bi zamenjala kožuščka? Meni tvojega, tebi mojega! To bi bilo imenitno!«

Ježek si obližne brčice in smeje se pravi: »Seveda bi lahko zamenjala! Le kaj porečeta najini mamici?«

gledala ne bo!« je zagotavljala muca.

»Moja mamica pa je stroga, draga moja, morda jih nekaj dobim po grbi, toua če bom imel tvoj kožušček, jih še čutil ne bom. Torej hočeš?«

»Seveda hočem!« In preden bi naštel do pet, sta zamenjala kožuščka.

»Ali mi pristoji?« vpraša muca.

»Imenitno ti pristoji!« dé ježek. »In kaj praviš meni? Ali se bo moja mamica ustrašila, ko me bo zagledala?«

»Kaj šel« ga je tolažila muca. »Zakaj bi se ustrašila? Objela te bo, tako ji boš všeč!«

»Če bi pa bilo doma le kaj narobe, se pa dobiva jutri na tem mestu. Ali je prav?« predlaga ježek.

»Prav, dobiva se,« pritrdi muca.

In sta šla vsak na svoj dom.

Toda izpadlo je slabo. Stara mačka je take počela, da se je podstrešje treslo,

maček se je oziral po jermenu, da bi muco nabil. Kdo pa je še kdaj kaj takega videl, da bi se mački rod sramoval svoje suknje! Kje je jermen! Potem pa še novo gorje: mamica se je zbodla ob bodico v nogo in očka nazadnje še v nos! To je bilo prehudo. Muca je morala za kazen v kot, še večerje ni dobila.

Pri ježku ni bilo niči za las bolje. Vpitja in krika je bilo na pretek, tudi solz je bilo in nazadnje sta starša porinila mladica pred vrata in jih zaloputnila za seboj. »Do jutra, nehvaležnež, nama ne pridi pred oči!«

Ježkova mama si je morala dati na

N x A x R x C x I x S x E

Izza debel v gozdu so gledali za nji-mi Andrejevi součenci, ki so se držali za trebuh od smeha.

Andrej je skakal od veselja, ko je iz gostega grmovja vlekel svojo skrito uniformo.

Od takrat so tudi narcise imele mir pred Švabi.

Pod Golico so se razvele bele zvezdice — narcise. Te narcise so zamikale tudi Švabe, ko so še bili pri nas.

V šoli je vprašal nemški učitelj učence, kako daleč je do narcisnih poljan. Povedal je, da pridejo v nedeljo nemški izletniki, ki bi radi nabrali in odnesli v Nemčijo belo cvetje. Učitelj je tudi razdelil med učence uniforme in jim za-bičal, da jih morajo obleči, ko pridejo izletniki.

Otroci so vzeli obleke in se odpravili. Domov grede se je oglasil učenec Andrej:

»Fantje, tako jim bomo zagodli, da je dolgo ne bodo pozabili. Naših narcis ne bodo trgali, videli boste, da ne!«

V nedeljo je stopala družba izletnikov po cesti iz doline. Bahava so hodili in se glasno razgovarjali. Pot je vodila v hrib. Za prvim ovinkom je bil gozd.

Naenkrat je prišel iz gozda Andrej. Bil je v samih spodnjih hlačah in srajci.

»Oh, moja lepa uniforma, oh, oh!« se je drl na vse pretege.

»Kaj se je zgodilo?« so izletniki obstopili kričече ga dečka.

»Partizani so mi vzeli uniformo! Pomagajte mi! Saj niso še daleč. Revolverje imate, pomagajte!«

Več ni mogel Andrej povedati, kajti pri besedi »partizani« so se Nemci obrnili in jo jadrno ucvrli po poti nazaj. Enemu je padel klobuk iz glave, pa ga ni imel časa pobrati.

glavo mrzel obkladek, a oče je tožil, da ga zbada pri srcu in da bo zaradi tega še umrl.

Zjutraj, ko je sonce komaj zlezlo čez streho kozolca, sta se sešla muca in ježek spet na vrtu.

»Pri nas je bil sodni dan,« vzdihne mucek.

»Pri nas je bilo, kot da bi bil konec sveta,« šepne ježek.

»Moraš mi vrniti moj kožušček!«

»In ti vrni mi moje bodice!«

»Tu jih imaš!«

»A tu je tvoja slavna dlaka.«

Vsak je pobral svoje in jo ucvrl, da bi bil čimprej pri mamici.

KRIZANKA

Vodoravno: 2 ploskovna mera; 3 telovadi; 6 del voza; 7 najvišja gora Evrope (d=t); 11 na kaj se opira ded; 13 skupina znamk; 15 mlečni izdelek; 16 ptičji glas; 17 nikalnica (jo izražajo stari ljudje); 18 reka v Sloveniji; 20 termin; 22 oče; 23 rastlina, ki jo moški ljubijo; 25 osebni zaimek; 26 mesto ob

Jadranskem morju, (množina); 27 ločilo; 28 kazalni zaimek; 29 izraz bolečine.

Navpično: 1 balkanska država; 3 nogometni izraz; 4 italijansko mesto; 5 del gledališča (množina); 7 rusko mesto; 8 predstava; 9 neumna; 10 bitka; 12 zimski sport v nedoločniku; 14 žensko ime; 19 pokrajina v srednji Grčiji; 20 del telesa; 21 nedoločni zaimek v dajalniku, (dvojina); 23 sorodnica; 24 reka na Dolenjskem.

REŠITEV KRIZANKE

Vodoravno: 1 Peter; 5 on; 6 no; 7 Tomaž; 9 tok; 10 salon.

Navpično: 1 pot; 2 enota; 3 enako; 4 Rož; 8 mol.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Dragi pionirji in pionirke! V nedeljo sem imel spet priložnost, da sem vas gledal, ko ste nastopili na mladinskem dnevu v Logi vesi. Zelo ponosen sem bil, ker ste tako sijajno pokazali vaše sposobnosti. Posebno moram pohvaliti

vas pionirke iz St. Ilja in iz Hodiš, ki ste tako lepo zapele in zaplesale kolo. Lahko vam rečem, da so bili vsi navdušeni nad vašim nastopom, v prvi vrsti pa seveda jaz. Zelo me bo veselilo, če boste nadaljevale in pridno sodelovale pri našem kulturnem delu.

Mladi prijatelji, z vašim kulturnim delom boste mnogo prispevali k osvoboditvi naše lepe Slovenske Koroške in priključitvi k naši matični državi novi Terovi Jugoslaviji. Prav s kulturnim delom se boste učili ljubiti svoj narod in postali boste zavedni ter vztrajni borci

za pravice slovenskega ljudstva na Koroškem in za osvoboditev vseh še zatiranih narodov.

Danes hočem odgovoriti nekaterim pionirjem in pionirkam na pisemca, ki sem jih prejel.

Milka Kušej, Blato pri Pliberku. Najlepša hvala za tvoje vrstice, ki sem se jih zelo razveselil. Draga Milka, posebno sem bil vesel, ker si rešitev križanke tako lepo narisala, križanko pa seveda pravilno rešila. Ker pišeš, da tako rada čitaš slovenske knjige in se pridno učiš slovenščine, ti pošiljam danes spet eno lepo knjigo. Bodi prav toplo pozdravljena!

Janko in Marica Božič, Lohanke. Tudi vajino pisemce sem sprejel z velikim veseljem in se vama zahvaljujem. Zelo lepo sta opisala slike brez besed in tudi križanko sta pravilno rešila. Janko, tebi pošiljam eno lepo slovensko knjigo, ki ti bo nudila mnogo lepih ur in tudi ti, Marica, dobiš lepo nagrado za svoj trud. Sprejmita lepe pozdrave.

Heli Male, Sele — Kot. Lepo se ti zahvaljujem za tvoje pismo. Gotovo si srečen, ko se nahajaš na okrevališču ob lepem Jadranskem morju. Ko se povrneš, mi boš pa malo pripovedoval o obisku v Jugoslaviji, kajne da boš! Bodi pozdravljen!

Franci Radovič, Kožentavra. Tebi se tudi zahvaljujem za sprejeto pisemce. Prav vesel sem, ker tako rad čitaš knjigo, ki si jo zadnjič sprejel kot nagrado. Če boš tako pridno nadaljeval, boš v kratkem dobil spet eno. Pozdravljen!

Vse svoje mlade prijatelje še enkrat pozdravljam

stric Joža.